

Avizul Comitetului European al Regiunilor pe tema „Verificarea adecvării Directivei-cadru privind apa, a Directivei privind apele subterane, a Directivei privind standardele de calitate a mediului în domeniul apei și a Directivei privind inundațiile”

(2020/C 324/05)

Raportor:	domnul Piotr CALBECKI (PL-PPE), președintele regiunii Cuyavia-Pomerania
Documente de referință:	SEC(2019) 438
	SWD(2019) 439
	SWD(2019) 440

RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

A. Observații preliminare

1. salută realizarea la timp a verificării adecvării Directivei-cadru privind apa (DCA) și a Directivei privind inundațiile (DI) în conformitate cu articolul 19 alineatul (2) din DCA, care prevede că „Comisia revizuieste prezenta directivă în termen de cel mult 19 ani de la data intrării sale în vigoare și propune orice modificare considerată necesară”;
2. afirmă că apa este bunul comun cel mai important și este o resursă limitată care trebuie protejată și utilizată într-un mod durabil, atât din punct de vedere calitativ, cât și cantitativ. Protecția și gestionarea sa depășesc frontierele regionale și naționale, întrucât 60 % din bazinele hidrografice din UE se extind dincolo de teritoriul unui singur stat membru;
3. subliniază că sectoarele dependente de apă ale UE generează 3,4 mii de miliarde EUR pe an, ceea ce reprezintă 26 % din valoarea adăugată anuală brută a UE, și oferă aproximativ 44 milioane de locuri de muncă. În același timp, constată cu îngrijorare că numai 40 % din apele de suprafață din Europa au o stare ecologică estimată bună și doar 38 % o stare chimică estimată bună ⁽¹⁾;
4. ca urmare a pandemiei de COVID-19, solicită o mai bună sterilizare a apelor reziduale, intensificarea activităților de cercetare pentru prezervarea apelor reziduale (apa neagră și apele uzate menajere), precum și implementarea pe scară mai largă a soluțiilor bazate pe natură, pentru a elimina orice amenințare epidemiologică legată de calitatea apei;
5. subliniază că apa este un element esențial pentru mediu și pentru existența umană. Autoritățile locale și regionale din statele membre joacă un rol esențial în monitorizare, precum și în aplicarea de măsuri preventive și de remediere, pentru a obține și a garanta o înaltă calitate a apei. Orașele și regiunile sunt primii actori care furnizează acces universal la apă și salubritate, acesta fiind considerat un drept fundamental; este important să se găsească soluții la lipsa de expertiză, la birocrație și la absența unei abordări pe mai multe niveluri, probleme care au un impact negativ asupra eficienței și pot împiedica utilizarea bunelor practici la nivel local și regional;
6. subliniază importanța apei pentru cetățenii europeni, care au decis ca una dintre primele inițiative cetățenești europene (ICE) să răspundă preocupărilor legate de politica UE în domeniul apei. Această verificare a adecvării se bazează, de asemenea, pe angajamentele asumate de Comisie ca răspuns la inițiativa cetățenească europeană „Right2Water” („Dreptul la apă”) ⁽²⁾, referitoare la promovarea accesului la apă și la salubritate;

⁽¹⁾ Raportul AEM nr. 7/2018, pp. 6.

⁽²⁾ https://europa.eu/citizens-initiative/water-and-sanitation-are-human-right-water-public-good-not-commodity_ro

B. Concluziile verificării adecvării

7. ia act de concluzia verificării adecvării, conform căreia directivele sunt în mare măsură adecvate scopului, cu anumite posibilități de îmbunătățire. Directivele au condus la un nivel mai ridicat de protecție a corpurilor de apă și de gestionare a riscului de inundații. Faptul că obiectivele DCA nu au fost, deocamdată, realizate în totalitate se justifică, în mare măsură, mai curând prin finanțarea inadecvată, punerea în aplicare lentă și integrarea insuficientă a obiectivelor de mediu în politicile sectoriale, decât printr-o deficiență la nivelul legislației;

8. verificarea adecvării identifică substanțele chimice ca fiind un domeniu în care se pot aduce îmbunătățiri și se ajunge la rezultate mai bune. Deși există anumite dovezi că Directiva-cadru privind apa (DCA), Directiva privind standardele de calitate a mediului (DSCM) și Directiva privind apele subterane (DAS) au dus la reducerea poluării chimice a apelor din UE, analiza indică trei domenii în care actualul cadru legislativ este sub nivelul optim: diferențele naționale (variabilitatea listelor de poluanți locali) și valorile limită pe care acestea nu ar trebui să le depășească; lista substanțelor prioritare (un proces îndelungat) și faptul că DSCM și DAS evaluează riscurile pentru populație și mediu, bazându-se în principal pe substanțe individuale, fără a ține seama de efectele combinate ale amestecurilor și acoperă în mod inevitabil doar o mică parte a substanțelor prezente în mediu;

9. subliniază că calitatea resurselor de apă potabilă este în continuare amenințată; regretă prin urmare faptul că verificarea adecvării nu se concentrează pe funcționarea și punerea în aplicare a articolului 7 din DCA privind prevenirea deteriorării calității corpurilor de apă utilizate pentru captarea apei potabile și reducerea nivelului tratamentului de purificare necesar pentru producerea apei potabile; operatorii de apă potabilă ar trebui să se poată baza pe surse de apă de înaltă calitate pentru a reduce costurile tratamentelor; invită Comisia și colegiitorii să aibă în vedere standarde înalte de calitate și siguranță și coerența politicilor în perspectiva reformării Directivei privind apa potabilă, inclusiv a dispozițiilor sale privind accesul la apă⁽³⁾;

10. își exprimă dezamăgirea cu privire la faptul că verificarea adecvării nu dispune de o analiză mai aprofundată a impactului hotărârii pronunțate în cauza „Weser”⁽⁴⁾ de Curtea Europeană de Justiție. Aplicarea clauzelor privind prevenirea deteriorării și îmbunătățirile prevăzute la articolul 4 alineatul (1) și a clauzelor de exceptare prevăzute la articolul 4 alineatele (4)-(7) din DCA conduc la incertitudini juridice atât pentru operatori, cât și pentru autorități. În special, trebuie evaluat mai temeinic impactul pe care îl are acest fapt asupra măsurilor de protecție a mediului (de exemplu, stațiile de epurare a apelor uzate) sau asupra măsurilor care contribuie la adaptare la efectele schimbărilor climatice și la gestionarea energiei și resurselor;

11. subliniază că, întrucât, în prezent, mai mult de jumătate dintre toate corpurile de apă din Europa fac obiectul unor derogări, provocările legate de obținerea unor rezultate pozitive până în 2027 sunt cel puțin considerabile și este greu de crezut că ar putea fi realizate până în 2027; evidențiază, prin urmare, că eforturile, resursele, o mai bună punere în aplicare și asigurarea respectării DCA vor trebui intensificate în mod semnificativ și insistă asupra faptului că, chiar și după 2027, trebuie continuate măsurile de protecție a calității apei în conformitate cu dispozițiile Directivei-cadru privind apa;

12. invită Comisia să completeze evaluarea cu experiența statelor membre care aplică Directiva-cadru privind apa în conformitate cu principiile din hotărârea Weser. Este regretabil că mai multe țări nu transpun directiva în consecință; acest lucru nu justifică însă ignorarea unor probleme juridice, care apar acolo unde aceste principii se aplică;

C. Coerența politicilor: DCA și alte acte legislative ale UE

13. îndeamnă la o gândire mai puțin compartimentată privind apa și la o mai mare coerență și coordonare în întreaga legislație europeană, actele legislative fiind interconectate, în special în ceea ce privește preocupările legate de schimbările climatice, economia circulară și poluanții emergenți. O gestionare a apei rezilientă din punct de vedere climatic ar trebui integrată în toate politicile UE, iar DCA ar trebui să prevadă un obiectiv clar și ambițios atât pentru atenuarea schimbărilor climatice, cât și pentru adaptarea la acestea;

⁽³⁾ Propunere de directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind calitatea apei destinate consumului uman (reformare) [COM (2017) 332 final – 2017/0332 (COD)]

⁽⁴⁾ Comunicat de presă al CEJ <https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2015-07/cp150074en.pdf>
Textul integral al hotărârii CEJ <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=165446&pageIndex=0&doclang=RO&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1784620>

14. subliniază interdependența dintre DCA și DI cu alte politici în care autoritățile locale și regionale au de jucat un rol esențial, cum ar fi: amenajarea teritoriului, agricultura, producția de energie, în special hidroenergia (și aprovizionarea cu energie), utilizarea termală a apei pentru încălzire și răcire, transportul pe apă, sănătatea umană, turismul, punerea în aplicare a Directivei privind tratarea apelor urbane reziduale (DTAUR) și a Directivei privind nitrații etc.;

15. salută, în acest sens, evaluarea în paralel a Directivei privind tratarea apelor urbane reziduale (DTAUR), un pilon central al serviciilor pentru tratarea apelor reziduale din Europa, cu rezultate similare în ceea ce privește verificarea adecvării: este necesară o punere în aplicare eficace și eficientă a instrumentelor juridice existente, care să genereze beneficii substanțiale pentru societate și mediu. Regretă, cu toate acestea, faptul că evaluarea nu a analizat eficacitatea DTAUR în ceea ce privește deversarea apelor reziduale industriale în sistemele de colectare și în stațiile de epurare a apelor urbane uzate. În plus, regretă că nu a fost efectuată o analiză juridică a efectelor pe care le produce lipsa de coerență între articolul 4 din DCA și articolele 10, 7 și 2 alineatul (9) din DTAUR asupra celor mai eficiente stații de tratare a apelor uzate din Europa;

16. în plus, subliniază discrepanțele dintre abordările statelor membre privind fosforul și eutrofizarea și încurajează o mai mare coerență între DTAUR și DCA;

17. consideră că este esențial ca Comisia Europeană să urmărească o mai bună aplicare a obligațiilor legale care acoperă principalele presiuni asupra mediului acvatic, cum ar fi cele care decurg din Directiva privind nitrații și DTAUR. Ar trebui să se acorde o atenție deosebită noilor micropoluanti nocivi, printre care microplasticele și produsele farmaceutice, deoarece tehnologiile utilizate în prezent în stațiile de epurare a apelor uzate nu sunt capabile să elimine în totalitate micropoluantii;

18. subliniază că agricultura intensivă se numără printre principalii factori care afectează calitatea apelor de suprafață și a apelor subterane, printre altele ca urmare a captării și poluării apei cu pesticide, îngrășăminte și reziduuri farmaceutice provenite din antibiotice. Următoarea politică agricolă comună trebuie să țină seama pe deplin de impactul activității agricole asupra apei și să încurajeze trecerea la practici favorabile conservării calității apei. Soluțiile pot include propuneri de extindere la toate dispozițiile DCA a condiționalității de mediu pentru acces la plăți, promovându-se o agricultură mai ecologică prin „programe ecologice” și încurajându-se dialogul și schimburile de bune practici, la care să participe activ operatorii din domeniul apei, ONG-urile relevante și agricultorii;

19. reamintește că apa este un factor determinant pentru buna funcționare a biosferei, pentru bioproductivitate și capacitatea de absorbție și că ea afectează și este afectată de activitățile din multe și diverse sectoare economice, în special agricultura, energia și industria. Discuțiile în curs sau viitoare din actualul ciclu legislativ reprezintă o oportunitate ideală pentru a asigura includerea obiectivelor privind apa și a obiectivelor generale ale DCA în politicile care privesc aceste diverse sectoare. Subliniază că Pactul verde european stabilește obiective ambițioase de reducere a utilizării resurselor, a poluării și a toxicității; prin urmare, strategii precum „Noul plan de acțiune privind economia circulară”, „Planul de acțiune privind reducerea la zero a poluării”, noua strategie în materie de biodiversitate sau strategia „De la fermă la consumator” ar trebui să integreze în mod clar obiectivele DCA pentru a asigura o coerență deplină a politicilor;

20. subliniază potențialul utilizării apelor recuperate pentru irigații agricole pentru a reduce deficitul de apă, a sprijini adaptarea la schimbările climatice și a promova economia circulară. În acest sens, salută adoptarea de către Consiliu și Parlamentul European a Regulamentului privind cerințele minime pentru reutilizarea apei și își reiterează poziția privind reutilizarea apei, astfel cum a fost exprimată în avizul pe această temă⁽⁹⁾;

21. solicită Comisiei să instituie un sistem de monitorizare complet operațional pentru colectarea regulată a datelor măsurate actualizate privind reziduurile de pesticide din mediu (în special din sol și din apă), eventual pe baza experienței de succes cu sistemul de monitorizare a solurilor LUCAS (Studiul-cadru privind utilizarea și ocuparea terenurilor);

22. salută decizia Comisiei de la 13 ianuarie 2020, de a interzice tiaclopridul, un pesticid pe bază de neonicotinoide, care pune probleme de mediu, în special în ceea ce privește impactul său asupra apelor subterane, și este considerat periculos pentru sănătatea umană de către Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentară; pledează, de asemenea, pentru interzicerea glifosatului și pentru o PAC care să prevadă măsuri de sprijin pentru renunțarea definitivă la utilizarea pesticidelor;

⁽⁹⁾ Avizul Comitetului European al Regiunilor privind propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind cerințele minime pentru reutilizarea apei (JO C 86, 7.3.2019, p. 353).

D. Etapele următoare pentru a asigura o stare bună a corpurilor de apă din UE

23. subliniază cu fermitate că DCA a devenit un reper important în ce privește îmbunătățirea resurselor de apă din Europa și un punct de referință pentru celelalte continente. Cu toate acestea, având în vedere provocările emergente (de exemplu, schimbările climatice, microplasticele, produsele farmaceutice, substanțele chimice, antibioticele etc.) și noile soluții (tehnologii și metodologii noi) din ultimii 20 de ani și în lumina obiectivelor de dezvoltare durabilă și a Pactului verde european, DCA trebuie actualizată urgent;
24. solicită, în acest sens, o schimbare de paradigmă către o viziune evolutivă asupra biosferei (creșterea gradului de conștientizare în rândul cetățenilor cu privire la faptul că biosfera este în permanentă schimbare) și o abordare mai ecosistemică (inclusiv durabilitatea bazinelor hidrografice și decarbonizarea), precum și promovarea unei mai bune înțelegeri a proceselor ecologice, inclusiv a ciclurilor apei, carbonului, azotului și fosforului;
25. atrage atenția asupra faptului că, în contextul noii paradigme, fiecare bazin hidrografic ar trebui să fie considerat un „superorganism” unic, în sensul conceptului lui Platon, în care o anumită combinație de factori geomorfologici, climatici, ecosistemică (parcele modificate de om și parcele naturale), precum și diverse forme de activitate umană afectează ciclul și starea ecologică a apei. Acest lucru ar trebui să fie luat în considerare nu numai din perspectiva securității și a resurselor, ci, în primul rând, ca o modalitate de a garanta un viitor durabil, sănătatea și o bună calitate a vieții tuturor;
26. dorește ca concluziile verificării adecvării să accelereze elaborarea unui model transdisciplinar, integrativ și a unor soluții inovatoare interconectate, pentru a se ajunge la poluare zero a aerului, apei și solului, în conformitate cu Pactul verde european; consideră că este imperativ să se păstreze și să se restabilească biodiversitatea în râuri, lacuri, zone umede și estuare, precum și să se prevină și să se reducă la minimum daunele cauzate de inundații;
27. solicită elaborarea unei noi dimensiuni, holiste, a DCA, în care măsurile de prevenire a inundațiilor să fie integrate cu cele de prevenire a secetei și cu măsurile de optimizare a durabilității potențiale a sistemelor de captare [din perspectivă ecohidrologică, cuprinzând cinci elemente: apa, biodiversitatea, reziliența la schimbările climatice, serviciile ecosistemice în beneficiul societății și alte tipuri de impact, mai ales în sectorul culturii și educației (*water, biodiversity, resilience to climate change, ecosystem services for society and other impacts, specifically culture and education – WBRSC*)];
28. subliniază necesitatea de a dezvolta și de a pune în aplicare cele mai bune practici de management și tehnologii inovatoare de reducere a poluării cauzate de micropoluanti, printre care pesticide, antibiotice, microplastice și alte substanțe periculoase. Subliniază că poluarea trebuie abordată la sursă, în mod cuprinzător, prin măsuri întemeiate pe informații și cu caracter participativ, care să-i implice pe cetățeni și în care toți actorii să joace un rol și să se acorde prioritate celor mai echitabile și mai economice soluții; soluțiile trebuie mai curând să fie adaptate la condițiile locale, să abordeze consecințele lipsei de punere în aplicare și să răspundă unor nevoi bine identificate și unor considerente pe termen lung, decât să se bazeze pe „soluții tehnologice simple”, astfel cum a subliniat Comisia Europeană în verificarea adecvării;
29. solicită intensificarea activităților de cercetare și inovare legate de diversificarea surselor de apă pentru a asigura securitatea aprovizionării cu apă, în special pentru orașele europene care atrag un număr tot mai mare de cetățeni și regiunile sale din ce în ce mai afectate de perioade lungi de secetă;
30. propune punerea în aplicare urgentă a unor instrumente inovatoare pentru îmbunătățirea, din punct de vedere ecologic, a stării bazinelor hidrografice europene, cum ar fi soluțiile ecohidrologice bazate pe natură (*Ecohydrological Nature Based Solutions – EH-NBS*, a se vedea Raportul mondial al ONU privind evoluțiile în domeniul apei, cu titlul „Soluții bazate pe natură în domeniul apei”). Subliniază că soluțiile ecohidrologice îmbunătățesc eficiența infrastructurii hidrotehnice, în special în zonele agricole și urbane, din punctul de vedere al atenuării schimbărilor climatice și al adaptării la acestea, și îmbunătățesc potențialul multidimensional de durabilitate al bazinelor hidrografice din perspectiva WBSRC (apa, biodiversitatea, serviciile ecosistemice în beneficiul societății, reziliența la schimbările climatice, cultura și educația)⁽⁶⁾. Ele promovează, de asemenea, o abordare holistă, încurajând știința și educația interdisciplinară durabile;

⁽⁶⁾ Ecohydrology as an integrative science from molecular to basin scale: historical evolution, advancements and implementation activities.

Prof. M. Zalewski Ecohydrology and Hydrologic Engineering: Regulation of Hydrology-Biota Interactions for Sustainability.

31. atrage atenția asupra instalațiilor mici și medii de epurare a apelor uzate care se confruntă cu o scădere periodică a eficienței și recomandă utilizarea sistemelor secvențiale de sedimentare-biofiltrare pentru a reduce emisiile de poluanți la ieșire, astfel încât să se asigure o calitate bună din punct de vedere ecologic a ecosistemelor de apă dulce;

32. subliniază că, în conformitate cu Raportul Mondial al Națiunilor Unite privind valorificarea resurselor de apă, publicat recent, doar 5 % din investițiile legate de gestionarea apei utilizează soluții ecohidrologice bazate pe natură, deși procentul ar trebui să fie mai mare. Poluarea din surse difuze și din apele pluviale urbane constituie aproape 50 % din poluarea totală din bazinele hidrografice (poluarea generată de activitățile agricole, provenită din peisajul înconjurător, precum și de pe suprafețele utilizate pentru infrastructura de transport și din apele pluviale și poluarea cu fosfor și azot din surse difuze, de exemplu în Marea Baltică). Acestea sunt atenuate cel mai eficient prin soluții ecohidrologice bazate pe natură (EH-NBS), ceea ce înseamnă că aplicarea acestor soluții trebuie să fie de 10 ori mai frecventă decât în prezent pentru a atenua impactul poluării, în principal prin soluții bazate pe natură puse în aplicare în cadrul principiilor ecohidrologice;

33. subliniază că, odată cu creșterea impactului schimbărilor climatice, DI ar trebui integrată în DCA, pentru a îmbunătăți realimentarea apelor freatice, capacitatea de retenție a văilor râurilor în zonele inundabile, poldere și refacerea nivelurilor apei din lacurile și zonele umede adiacente. pune accentul asupra îmbunătățirii capacității de retenție în punctele de captare ca factor esențial, deoarece apa stimulează productivitatea biologică și, ca urmare, accelerează acumularea de carbon și circulația nutrienților, prevenind astfel scurgerile de nutrienți în apă și în atmosferă și evitând eutrofizarea și proliferarea algelor toxice;

34. subliniază că politica agricolă comună, Directiva privind nitrații și Regulamentul privind produsele fitosanitare ar trebui armonizate cu DCA, cu scopul de a reduce poluarea din surse difuze (azot și fosfor), care generează, conform datelor recente, 20-50 % din cantitatea de nutrienți din lacuri, rezervoare și din zonele costiere. În regiunile în care s-a concentrat până acum creșterea industrială a animalelor, atingerea acestui obiectiv se anunță dificilă dacă PAC și politicile naționale nu vor determina – în acord cu obiectivele Pactului verde, ale strategiei în domeniul biodiversității și ale strategiei „De la fermă la consumator” – o reducere puternică a acestui tip de creștere a animalelor. La atingerea acestui obiectiv ar putea contribui și construirea unor ecotonuri foarte eficiente, care cuprind soluri și ape și care funcționează prin denitrificare și bariere geochimice. Subliniază că creșterea gradului de complexitate a peisajului agricol (ecotonurile sol-apă, rândurile de arbori și perdelele forestiere) reduce pierderea de apă din sol cauzată de vânturi puternice și împiedică, în același timp, pierderile de materie organică și de carbon din sol. Prin urmare, astfel de metode (ecotonurile sol-apă, rândurile de arbori și perdelele forestiere), precum și alte măsuri de creștere a capacității de reținere a apei în peisaj ar trebui incluse în strategia privind bioeconomia, astfel sporindu-se considerabil capacitățile de captare și stocare a dioxidului de carbon, care reprezintă una dintre prioritățile Pactului verde european;

35. subliniază că, având în vedere că apele pluviale urbane pot genera 10-20 % din cantitatea de poluanți cu nutrienți din bazinul hidrografic, acest impact poate fi atenuat în mod eficient, în special în zonele rezidențiale nou construite, cu ajutorul unor soluții ecologice bazate pe natură, avansate tehnologic și realizabile cu costuri reduse, cum ar fi sistemele secvențiale de sedimentare și de biofiltrare, precum și sistemele hibride care integrează soluții ecologice bazate pe natură în infrastructura hidrotehnică tradițională. Această abordare ar trebui însoțită de măsuri menite să adapteze construcțiile la schimbările climatice. Pe cât posibil aceleași soluții ar trebui aplicate și în parcul imobiliar existent;

36. reamintește că, în avizul său privind reforma PAC, CoR propune includerea în următoarea PAC a cinci obiective de mediu cuantificabile (până în 2027), inclusiv garantarea faptului că 100 % din apele subterane și de suprafață vor fi conforme cu Directiva privind nitrații, fără excepții;

37. subliniază că intervalul de timp pentru punerea în aplicare a măsurilor incluse în planurile relevante de gestionare a bazinelor hidrografice este prea scurt, dat fiind că timpul de reacție a mediului poate depăși cu mult un ciclu de șase ani. Recomandă, prin urmare, ca perioadele de programare să fie prelungite cu cel puțin două perioade suplimentare până în 2039 și ca autoritățile locale și regionale să dezvolte proiecte inovatoare pe termen lung ⁽⁷⁾;

38. consideră că, în unele state membre, planurile privind bazinele hidrografice și planurile naționale nu oferă adesea soluții pentru așezările cu risc scăzut de inundații și orice proiect de construcție, inclusiv cele de renovare, care au în vedere protecția împotriva inundațiilor, au devenit imposibile. În acest sens, Comisia și agențiile sale ar trebui să sprijine mai mult statele membre pentru a găsi soluții fezabile;

(7) Un exemplu este reintroducerea somonului, care a dispărut treptat din Rin în anii 1950. Comisia Rinului a început să pună în aplicare măsuri practice în 1991, însă succesele au devenit vizibile doar 20 de ani mai târziu.

39. subliniază că este nevoie de mai multă coerență între DCA, Directiva 2009/128/CE a Parlamentului European și a Consiliului ⁽⁸⁾ de stabilire a unui cadru de acțiune comunitară în vederea utilizării durabile a pesticidelor, în conformitate cu obiectivele de mediu ale UE, și Regulamentul (CE) nr. 1907/2006 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁹⁾ privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice (REACH), în vederea intensificării eforturilor de monitorizare și, ulterior, a identificării măsurilor optime. Substanțele chimice periculoase trebuie eliminate la sursă și trebuie sporită responsabilitatea producătorilor față de substanțe chimice comercializate pe piață;
40. solicită să se analizeze posibilitatea de a utiliza corpurile de apă în punerea în aplicare a Pactului verde european, în special potențialul fermelor de alge ca mijloc natural de captare a carbonului și ca sursă de energie neutră din punctul de vedere al emisiilor de carbon și sursă de hrană pentru animale;
41. consideră că DCA revizuită ar trebui integrată în punerea în aplicare a Agendei 2030 și a celor 17 obiective de dezvoltare durabilă ale ONU;
42. invită Comisia Europeană să coreleze mai bine DCA cu caracteristicile teritoriale locale și regionale. Având în vedere fragilitatea relativă a teritoriilor locale și regionale din zonele de deal și de munte, cauzată de condițiile climatice și de caracterul temporar din ce în ce mai pronunțat al corpurilor de apă, în special în munții Apenini, referirea la condițiile identificate pentru acest tip de corp de apă (și, probabil, metodologiile de monitorizare stabilite) nu sunt adecvate obiectivelor. Rezultă o clasificare care subestimează calitatea acestor corpuri de apă, chiar și în absența presiunii antropice, un aspect critic exacerbă de schimbările climatice;
43. invită Comisia să accelereze consolidarea potențialului de punere în aplicare în orașele și regiunile din UE, prin extinderea platformelor existente pentru schimbul de bune practici și de *know-how*, precum și prin furnizarea de instrumente financiare pentru a sprijini transferul de metode inovatoare și de soluții sistemice între regiuni;
44. consideră că, având în vedere aspectele culturale, istorice și sociale legate de corpurile de apă, ar trebui utilizată DCA, care are un domeniu de aplicare cuprinzător, pentru a promova cooperarea transdisciplinară și transparența și pentru a li se pune la dispoziție cetățenilor, în calitate de „părți interesate”, mijloacele de a-și exprima opiniile în procesul de luare a deciziilor, inclusiv cu privire la aspectele economice care acoperă toate serviciile de mediu, nu doar cele legate de furnizarea și epurarea apei;
45. în acest context, în conformitate cu buna guvernare, solicită elaborarea unei metodologii pentru un dialog regulat între toate părțile interesate relevante, factorii de decizie, organizațiile societății civile și oamenii de știință („inițiativele științifice cetățenești”), pentru a consolida implicarea lor în elaborarea și punerea în aplicare a unor soluții inovatoare;
46. îndeamnă autoritățile naționale, regionale și locale care gestionează servicii publice de furnizare a apei să participe la *inițiativa Erasmus privind apa*, care permite persoanelor din personalul tehnic să-și viziteze omologii din alte state membre și să învețe din practicile lor de gestionare a apei. Ar trebui extinse schimburile de acest fel, precum și alte inițiative, cum ar fi atelierele tehnice, deoarece acestea oferă posibilitatea de a spori gradul de sensibilizare, de a promova dialogul, de a afla soluții și de a consolida capacitățile;
47. invită Comisia să pună în aplicare toate instrumentele, pentru a evita orice fel de risipă a resurselor de apă și a asigura întreținerea adecvată a instalațiilor de tratare a fluxului de apă;
48. invită Comisia să reamintească tuturor instituțiilor naționale și locale că apa este un bun public vital și, ca atare, să aplice mai bine politicile de tarifare a apei în conformitate cu principiul recuperării costurilor, consacrat la articolul 9 din DCA, și să includă gospodăriile, agricultura și industria în categoria „utilizatorilor de apă” și să recomande utilizarea de măsuri tarifare care să stimuleze conservarea resurselor de apă, cum ar fi tariful de vară sau taxarea pe tranșe de consum. În plus, principiul „poluatorul plătește” ar trebui aplicat pe deplin prin intermediul unor instrumente de finanțare durabile, cum ar fi răspunderea extinsă a producătorilor;

⁽⁸⁾ Directiva 2009/128/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 octombrie 2009 de stabilire a unui cadru de acțiune comunitară în vederea utilizării durabile a pesticidelor (JO L 309, 24.11.2009, p. 71).

⁽⁹⁾ Regulamentul (CE) nr. 1907/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2006 privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice (REACH), de înființare a Agenției Europene pentru Produse Chimice, de modificare a Directivei 1999/45/CE și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 793/93 al Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 1488/94 al Comisiei, precum și a Directivei 76/769/CEE a Consiliului și a Directivelor 91/155/CEE, 93/67/CEE, 93/105/CE și 2000/21/CE ale Comisiei (JO L 396, 30.12.2006, p. 1).

49. subliniază că reducerea resurselor globale de apă creează disparități la nivel mondial, care pot genera conflicte regionale și mondiale. Pentru a le preveni, este foarte importantă să se partajeze la nivel mondial noile paradigme, metodologii și soluții sistemice, în special cu zonele în care resursele de apă sunt limitate, cum ar fi Africa și Orientul Mijlociu. Propune examinarea de către Comisie a potențialului de cooperare cu Programul hidrologic interguvernamental al UNESCO pentru a consolida rolul de lider al Europei în asigurarea durabilității apei la nivel mondial;
50. solicită punerea în aplicare a măsurilor de protecție a surselor de apă și în țările candidate și în curs de aderare la UE.

Bruxelles, 2 iulie 2020.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Apostolos TZITZIKOSTAS
